

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–березень 2020 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 березня 2020р. становила 1684304 особи.

Упродовж січня–лютого 2020р. чисельність населення зменшилася на 3097 осіб. Порівняно з січнем–лютим 2019р. обсяг природного скорочення зменшився на 203 особи та становив 2960 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 39 народжених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в лютому 2020р. становила 346,0 тис. осіб. У порівнянні з січнем 2020р. їх кількість у цілому по області збільшилась на 0,2 тис. осіб, або на 0,1%.

Вагоме збільшення показника спостерігалось на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 13,0%), виробництва гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції (на 8,0%), виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 4,4%).

І, навпаки, суттєве зменшення показника відбувалось на підприємствах виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин та устаткування (на 5,5%), діяльності у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування (на 4,1%), надання інших видів послуг (на 2,9%).

За результатами обстеження робочої сили **кількість зайнятого населення** у віці 15 років і старше у 2019р. становила 745,2 тис. осіб, а у віці 15–70 років – 741,6 тис. осіб. Кількість безробітних віком 15 років і старше та 15–70 років складала 77,5 тис. осіб.

У 2019р. рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 51,2%, а серед населення віком 15–70 років – 58,1%. Рівень безробіття серед робочої сили віком 15 років і старше склав 9,4%, а осіб 15–70 років – 9,5%.

Оплата праці та соціально-трудові відносини

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в лютому 2020р. у 2,3 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (4723 грн) та становив 10729 грн, що на 0,1% більше, ніж у січні 2020р. і на 15,7% – ніж у аналогічному місяці 2019р.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (19622 грн), добувної промисловості і розроблення кар'єрів (18464 грн), надання інших видів послуг (16683 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин та устаткування (15643 грн), виробництва коксу і продуктів нафтоперероблення (15205 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 44–64% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, господарств: сільського, лісового і рибного, операцій з нерухомим майном, а також тимчасового розміщування й організації харчування.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у лютому 2020р. в порівнянні з січнем 2020р. збільшилась на 0,4%, а відносно лютого 2019р. – на 14,2%. За січень–лютий 2020р. по відношенню до аналогічного періоду 2019р. вона збільшилась на 13,5%.

Сума несплаченої заробітної плати за лютий 2020р. збільшилась на 4,1 млн.грн, або на 3,7% та на 1 березня 2020р. становила 113,9 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок березня 2020р. становив 3,0% фонду оплати праці, нарахованого за лютий.

Із загальної суми заборгованості на 1 березня 2020р. 44,0% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За лютий 2020р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах збільшилась на 7,6% та становила 50,0 млн.грн.

На початок березня 2020р. значна частина суми заборгованості цієї категорії підприємств припадала на виробництво хімічних речовин та хімічної продукції (39,1% загальної суми боргу по області), освіту (24,0%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (14,5%).

Основну частину боргу утворено на підприємствах міст: Запоріжжя (77,2%) та Мелітополь (6,1%).

На 1 березня 2020р. вчасно не отримали заробітну плату 3,5 тис. працівників економічно активних підприємств (1,0% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) в середньому по 14494 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників будівництва (36953 грн), освіти (33612 грн), державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (29833 грн), а також

транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (22936 грн).

На 1 березня 2020р. заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів становила 89,5 тис.грн.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–березні 2020р. зросли на 0,5%. Подорожчання у сфері охорони здоров'я становило 3,3%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів зросла на 2,7%, ціни у сфері зв'язку – на 2,4%. Одяг і взуття подорожчали на 1,9%, послуги у сфері освіти – на 1,4%, різні товари та послуги – на 0,7%. Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої, а також вироби та послуги у сфері ресторанів та готелів подорожчали на 0,2% у кожній групі товарів. Водночас зареєстровано подешевлення у сферах транспорту – на 1,3%, відпочинку і культури – на 1,1%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зменшилась на 0,9%. Ціни на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла знизилась на 0,2%.

Промисловість

У січні–березні 2020р. порівняно з січнем–березнем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 93,3%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 2,4%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції склав 94,9%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг виробництва збільшився на 3,2%.

У січні–березні 2020р. вироблено 119,8 т яловичини і телятини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш, четвертин необвалених, 702,0 т свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблені сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання), 1989,4 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових), 202,9 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) та 16,6 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 525,5 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 223,9 т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 663,9 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 18,4 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 10,3 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 1657,5 т пряників та виробів подібних, 682,7 тис.дал води натуральної мінеральної негазованої.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 55,6%.

За три місяці 2020р. вироблено 7,9 т білизни постільної бавовняної (крім трикотажної машинного чи ручного в'язання), 12,2 т брезентів, навісів і тентів (крім навісів для будинків-фургонів), 45,8 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 0,1%.

На підприємствах із виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції склав 105,1%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції зменшився на 4,1%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції склав 101,2%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зниження виробництва на 5,9%.

За січень–березень 2020р. виготовлено 463,9 т мішків та пакетів (у т.ч. конусоподібних), з полімерів етилену (не включаючи із синтетичних текстильних матеріалів), 86,8 тис.т вапна негашеного, 5,3 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 37,9 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції склав 90,5%.

З початку 2020р. вироблено 7058,9 т труб і трубок, зварних, гарячого або холодного формування, прямокутного або квадратного поперечного перерізу, із зовнішнім діаметром не більше 406,4 мм, з товщиною стінки не більше 2 мм, зі сталі іншої, крім неіржавної, 206,6 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім двигунів), 3348,2 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших, 41,6 т резервуарів, цистерн, баків та подібних ємностей для рідин, з металів чорних, місткістю понад 300 л (крім з облицюванням чи з теплоізоляцією, оснащених механічним і тепловим обладнанням).

На підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, обсяги виробництва знизилась на 5,0%.

За три місяці 2020р. випущено 635 шт трансформаторів з рідким діелектриком потужністю не більше

650 кВ·А, 1752 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 1917 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 9,5 тис.шт турбокомпресорів одноступінчастих.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва зменшились на 12,2%.

За січень–березень 2020р. вироблено 10434,9 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–березні 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–березнем 2019р. становив 92,9%, у т.ч. на підприємствах – 93,0%, у господарствах населення – 92,7%.

У січні–березні 2020р. реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 17,2 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 39,9 тис.т, яєць – 169,3 млн.шт. Порівняно з січнем–березнем 2019р. загальні обсяги виробництва молока та яєць зменшились на 7,0% і 2,7% відповідно, м'яса – збільшились на 2,4%.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 52,5%, птиці – 36,0%, великої рогатої худоби – 6,6%.

У січні–березні 2020р. у підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у порівнянні з січнем–березнем 2019р. зменшився на 9,9%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 86,2% (торік – 112,0%).

Станом на 1 квітня 2020р. в усіх категоріях господарств нараховувалося 70,1 тис. голів овець та кіз (на 6,8% менше, ніж на 1 квітня 2019р.), 82,1 тис. голів великої рогатої худоби (на 12,8% менше) (у т.ч. корів – 42,7 тис. голів (на 12,3% менше)), свиней – 173,5 тис. голів (на 23,1% менше), птиці – 4064,3 тис. голів (на 17,3% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 79,3% (у січні–березні 2019р. – 80,1%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 86,2% (86,4%)), овець та кіз – 61,5% (67,4%), птиці – 45,3% (40,0%) і свиней – 31,9% (35,3%).

Загальний обсяг основних видів власно виробленої продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, в січні–березні 2020р. склав 2901,1 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 2537,9 млн.грн, тваринництва – 363,2 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами за січень–березень 2020р. у порівнянні з січнем–березнем 2019р. зросли на культури плодові та ягідні у 2,6 раза, молоко – на 12,3%, знизилась на культури овочеві – на 48,0%, яйця – на 36,4%, культури зернові та зернобобові – на 16,9%, тварини сільськогосподарські живі – на 7,0%, насіння культур олійних – на 3,1%.

На 1 квітня 2020р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 487,8 тис.т зерна (на 5,0% менше, ніж на 1 квітня 2019р.), у т.ч. 354,8 тис.т пшениці, 39,3 тис.т кукурудзи, 59,5 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 353,1 тис.т зерна (на 30,8% більше), у т.ч. 231,6 тис.т пшениці, 34,8 тис.т кукурудзи, 53,4 тис.т ячменю. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 134,7 тис.т зерна (на 44,7% менше).

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–березні 2020 року становив 480,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–березнем 2019р. склав 87,1%.

Нове будівництво склало 10,4% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 40,9%, реконструкція та технічне переоснащення – 48,7%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–лютому 2020р. експорт **товарів** становив 468,2 млн.дол. США, імпорт – 226,2 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 242,0 млн.дол. Порівняно з січнем–лютим 2019р. експорт збільшився на 8,0%, імпорт зменшився на 26,3%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,07 (у січні–лютому 2019р. – 1,41).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 130 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогі метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження, мінеральні продукти.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з січнем–лютим 2019р. збільшилась частка чорних металів з 50,8% до 55,4%, механічних машин – з 5,3% до 11,0%. Натомість зменшилась частка зернових культур з 9,3% до 8,2%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 7,7% до 4,7%, руд, шлаку і золи – з 3,6% до 3,0%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 122,9 млн.дол., або 26,2% загального обсягу експорту та зменшився порівняно з січнем–лютим 2019р. на 5,6%.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 48,3%, руди, шлак і зола – 11,4%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 8,8%, залишки і відходи харчової промисловості – 4,4%, механічне обладнання – 4,3% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Італії, Іспанії, Польщі, Німеччини, Чехії. Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Китаю, Туреччини, Російської Федерації, США, Об'єднаних Арабських Еміратів, Єгипту, Ізраїлю.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно з січнем–лютим 2019р. збільшився експорт товарів до Китаю в 16,4 раза, Об'єднаних Арабських Еміратів – у 2,7 раза, Ізраїлю – в 2,7 раза, Єгипту – на 45,7%, Італії – на 45,2%, Іспанії – на 41,5%, Німеччини – на 20,2%, зменшився експорт товарів до Польщі на 18,9%, Туреччини – на 13,6%, США – на 12,5%, Російської Федерації – на 9,9%, Чехії – на 8,7%.

Основу товарної структури імпорту склали механічні та електричні машини, недорогі метали та вироби з них, мінеральні продукти, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, живі тварини, продукти тваринного походження.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–лютого 2019р. збільшилась частка електричних машин з 13,7% до 36,0%, риби і ракоподібних – з 3,9% до 5,0%, чорних металів – з 3,9% до 4,5%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 2,5% до 3,7%, зменшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 37,7% до 9,9%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 127,7 млн.дол., або 56,5% загального обсягу та збільшився проти січня–лютого 2019р. на 85,4%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: електричні машини – 62,4%, механічні машини – 9,8%, сіль, сірка, землі та каміння – 2,9%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 2,3%, загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн Євросоюзу найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Словаччини. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, США, Китаю, Норвегії.

Порівняно з січнем–лютим 2019р. імпорт товарів збільшився з Німеччини в 4,2 раза, Норвегії – в 2,3 раза, США – на 60,9%. Однак менше ввезено товарів з Китаю в 4,2 раза, Російської Федерації – в 3,2 раза, Польщі – на 31,4%, Словаччини – на 22,9%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлі (включає дані щодо роздрібного товарообороту юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля) в січні–березні 2020р. становив 11565,4 млн.грн, що на 14,8% більше обсягів січня–березня 2019р.

Роздрібний товарообіг підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) у січні–березні 2020р. становив 8408,7 млн.грн і в порівнянних цінах проти січня–березня 2019р. збільшився на 14,7%.

Транспорт

У січні–березні 2020р. підприємствами транспорту перевезено 3,9 млн.т вантажів, що на 8,4% менше обсягу січня–березня 2019р. **Вантажообіг** становив 2256,2 млн.ткм і зменшився на 3,9%.

Залізничним транспортом відправлено 3112,0 тис.т вантажів (на 2,5% менше обсягу січня–березня 2019р.). Зменшилося відправлення чорних металів на 3,6%, нафти і нафтопродуктів – на 8,7%, руди залізної і марганцевої – на 13,7%, добрив – на 37,0%, зерна і продуктів перемолю – на 77,0%, кам'яного вугілля – на 90,0%. У той же час збільшилося відправлення будівельних матеріалів в 1,6 раза, брухту чорних металів – на 22,7%. Вантажообіг зменшився на 3,8% та становив 2048,5 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–березні 2020р. перевезено 801,9 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–березнем 2019р. на 26,3% менше) та виконано вантажообіг в обсязі 205,3 млн.ткм (на 5,5% менше).

Протягом січня–березня 2020р. **послугами пасажирського транспорту скористалися** 27,8 млн. пасажирів (96,7% обсягу січня–березня 2019р.) та виконано **пасажи́рообіг** в обсязі 479,7 млн.пас.км (87,9%).

У січні–березні 2020р. послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 18,8 млн. пасажирів, що склало 103,9% показника січня–березня 2019р., при цьому перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилось на 5,6% і склало 4,4 млн. пасажирів.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–березні 2020р. проти січня–березня 2019р. зменшився на 13,8% і становив 7,8 млн. пасажирів.